

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
**THE GUIDELINES FOR DEVELOPING CORE COMPETENCIES IN
THE DIGITAL AGE ACCORDING TO THE DUTIYAPĀṆĪKA
SUTTA PRINCIPLES OF EDUCATIONAL INSTITUTION
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF THE LOEI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

ภาณุพงศ์ คำพิมพ์¹

ประสงค์ หัสรินทร์²

พระมหาสุภวิษณุ ปภัสโร³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Panupong Khumphim¹

Prasong Hatsarin²

Phramaha Supavit Paphatsaro³

^{1,2,3}Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author Email: panupong.khu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มีจำนวน 302 คน เป็นครูผู้สอน จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 90.73 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.27 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านความเชี่ยวชาญการทำงาน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และด้านภาวะผู้นำ 2. การพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านวิรุโร ด้านนิสสยสัมปันโน และด้านจักขุมา และ 3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของ

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านจักษุมา ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน นวัตกรรมและเทคโนโลยีใน และภาวะผู้นำ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ วางแผน กำหนดแผนงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขับเคลื่อนองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวคิดที่ยืดหยุ่นตามบริบทของงาน ด้านวิธูโร ประกอบด้วย ความเชี่ยวชาญในการทำงาน และความรู้และทักษะในการบริหาร ผู้บริหารศึกษาหาความรู้ อบรมเพื่อเสริมทักษะในการบริหาร การวางแผน การตัดสินใจ และการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูล และใช้ความรู้ทางวิชาการในการหาทางเลือกที่เหมาะสม ด้านนิสสัยสัมปโน ประกอบด้วย การทำงานเป็นทีม ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถและความก้าวหน้าในวิชาชีพ

คำสำคัญ: แนวทาง; การพัฒนา; สมรรถนะหลัก; ยุคดิจิทัล; ทฤษฎีปาปนิกสูตร; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2;

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the conditions for developing core competencies in the digital age of educational institution administrators under the Office of the Loei Primary Educational Service Area Office 2, (2) to study the development of core competencies in the digital age according to the Dutiyapāṇika Sutta principles of educational institution administrators under the Office of the Loei Primary Educational Service Area Office 2, and (3) to study guidelines for developing core competencies in the digital age according to the Dutiyapāṇika Sutta principles of educational institution administrators under the Office of the Loei Primary Educational Service Area Office 2. The sample group used in this research included 302 participants, consisting of 274 teachers (90.73%) and 28 school administrators (9.27%). The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results were as follows: 1. The development of core competencies in the digital age for educational institution administrators under the Office of the Loei Primary Educational Service Area 2 was rated as high overall. When considering individual aspects, the mean scores could be ranked from highest to lowest as follows: knowledge and skills in administration, innovation and technology, work expertise, teamwork, performance outcome-driven work, and leadership. 2. The development of core competencies in the digital age of educational institution administrators under the Office of the Loei Primary Educational Service Area 2 based on the Dutiyapapanika Sutta principles was generally at a high level. When considering each aspect separately, the mean scores could be ranked from highest to lowest as follows: Vidhūro aspect, Nissayasampanno aspect, and the Cakkhumā aspect. 3. The guidelines for developing core competencies in the digital age of educational institution administrators under the Office of the Loei Primary Educational Service Area 2 based on the Dutiyapāṇika Sutta principles revealed that the following findings from data synthesis through interviews: The Cakkhumā Aspect: this aspect encompasses performance-

driven work, innovation, technology, and leadership. Administrators possess the ability to analyze, plan, set clear objectives, efficiently utilize technology to drive the organization and maintain flexible thinking per the context of work. The Vidhūro Aspect: this dimension includes expertise in work and knowledge and skills in management. Administrators pursue knowledge and engage in training to enhance their management skills, decision-making, and communication. They analyze data and employ academic knowledge to find suitable alternatives. The Nissayasampanno Aspect: this facet emphasizes teamwork, with administrators demonstrating interpersonal skills. They collaborate effectively to achieve organizational goals, fostering the development of knowledge, capabilities, and professional progress.

Keywords: Guideline; Development; Core Competency; Digital Era; Dutiyapāṇika Sutta; School Administrator; Primary Educational Service Area Office Loei 2;

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของประเทศไทยอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574 โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 เป็นจุดที่เชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ได้ กำหนดประเด็นการพัฒนา เช่น การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาพที่ดีที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, 2 กุมภาพันธ์) จากสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็น สภาพที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนของการปรับตัวของประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นสังคมแห่งยุคดิจิทัล (Digital Era) ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลข่าวสาร และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือ วิดีโอ ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วทุกที่และตลอดเวลา ทั้งสามารถเข้าถึง แหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น โลกที่อินเทอร์เน็ตเป็นทุกสรรพสิ่ง (Internet of Things) อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2563, หน้า 43) ความเป็นยุคดิจิทัลนี้ จึงเปลี่ยนวิถีชีวิตของมนุษย์อย่างมาก โดยสภาพดังกล่าวนำไปสู่โอกาสอย่างมหาศาล แต่ในทางตรงกันข้ามก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้อีกมากมายด้วย ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้เรียน การเรียนรู้ ครู และเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล การบริหาร

สถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องมีความรอบรู้ เข้าใจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะสามารถเลือกใช้งานได้อย่างเหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษา ให้เกิดความคุ้มค่า และเพียงพอต่อการใช้งาน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาศักยภาพทางการบริหาร และการจัดการสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดี ชุมชนยังให้ความไว้วางใจสถานศึกษาในการจัดการศึกษาของชุมชนให้มีประสิทธิภาพ (ชนินทร์ ศรีส่อง และนิชยา กานต์ เรื่องสุวรรณ, 2564, หน้า 56 – 57)

สถานศึกษานับเป็นหน่วยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาที่สำคัญ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแกนนำจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้ที่มีภาระรับผิดชอบในการบริหารจัดการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม สามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นที่น่าเชื่อถือศรัทธาในการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดัน กระตุ้น และจัดการให้ครูและนักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย หรือเป็นการรับผิดชอบต่อภาระงาน และใช้ความสามารถที่เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทที่ปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จอย่างโดดเด่นกว่าผู้อื่น (เทือน ทองแก้ว, 2550, หน้า 49 – 53)

สมรรถนะหลัก (Core Competency) ของผู้บริหารการศึกษา มีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการศึกษา (พรพิมล แก้วอ่อน, 2564, หน้า 3) และสถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดทิศทางการสำเร็จของโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด อาศัยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งคุณลักษณะที่เหมาะสมในการนำพาองค์กรพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม และทันต่อภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้ (อาราพิต หัดหนี, 2562, หน้า 15) มีหลักการที่นำมาประยุกต์และบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ประกอบด้วย 1. จักขุมา เป็นผู้วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการวางแผนและฉลาดในการใช้คน 2. วิจูโร เป็นผู้ชำนาญในงาน รู้จักวิธีการ ไม่บกพร่องในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย และ 3. นิสสยสัมปันโน เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และได้รับความเชื่อถือจากผู้อื่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ไว้ว่า ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมพัฒนา และจัดหาแหล่งเรียนรู้ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ในโลกเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และพัฒนางานในหน้าที่ โดยใช้นวัตกรรมจากการดำเนินงานการขับเคลื่อนกลยุทธ์ตามนโยบายและโครงการ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องดำเนินการแก้ไข คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ ทักษะ สมรรถนะในด้านดิจิทัล และขาดประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานในรูปแบบ Social distancing ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อเทคโนโลยี การใช้ระบบดิจิทัลและโซเชียล

เน็ตเวิร์ค เข้ามาจัดการศึกษาด้วยรูปแบบหลากหลาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2, 2564, หน้า 25 – 26)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ซึ่งการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อจะได้ทราบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร และนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพสมกับเป็นผู้บริหารในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านตัวแปร และด้านระยะเวลาไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 สมรรถนะหลัก ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี 4) ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร 5) ด้านความเชี่ยวชาญการทำงาน และ 6) ด้านภาวะผู้นำ
 - 1.2 หลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ได้แก่ 1) จักขุมา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล 2) วิธูโร ความรู้และความเชี่ยวชาญทางการปฏิบัติงาน การจัดการบริหารบุคลากร และ 3) นิสสัยสัม ปันโน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง
2. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี 4) ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร 5) ด้าน

ความเชี่ยวชาญการทำงาน และ 6) ด้านภาวะผู้นำ และหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ประกอบด้วย 1) จักขุมาความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล 2) วิจฺูโร ความรู้และความเชี่ยวชาญทางด้านการปฏิบัติงาน การจัดการบริหารบุคลากร และ 3) นิสสยสัมปັນโน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

3. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 125 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,211 คน รวมเป็นจำนวน 1,336 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2, 2565)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 28 คน ครูผู้สอน จำนวน 274 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 302 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ด้วยวิธีเทียบสัดส่วน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการแบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมเป็น 5 คน โดยเลือกจากโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ศึกษานิเทศก์ และมีครูผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบผสมผสาน (Mixed Method Research: MMR) มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 125 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,211 คน รวมเป็นจำนวน 1,336 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 28 คน และครูผู้สอน จำนวน 274 คน รวมทั้งสิ้น 302 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ด้วยวิธีเทียบสัดส่วน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากนั้นแบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก ทั้งนี้จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 (n = 302)

อำเภอ	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
วังสะพุง	40	372	412	5	84	89
เอราวัณ	15	159	174	5	39	44
ผาขาว	24	237	261	5	50	55
ภูหลวง	13	129	142	5	34	39
ภูกระดึง	20	189	209	4	34	38
หนองหิน	13	125	138	4	33	37
รวม	125	1211	1336	28	274	302

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร 3 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมเป็น 5 คน โดยเลือกจากโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เจาะจงด้วยคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ศึกษานิเทศก์ และครูผู้ที่มีประสบการณ์การสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลอยู่ 2 ชนิด คือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาดนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามและสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาดนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 แบบสัมภาษณ์มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาลนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) โดยให้ตอบแบบเสรีจำนวน 6 ด้าน

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาจากเอกสารวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวข้อง

3.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

3.1.3 สร้างเครื่องมือจากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยโดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการพัฒนสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาลนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

3.1.4 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา ได้ค่าความเที่ยงตรง 0.8 - 1.0 โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence)

3.1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป/คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) แล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.2 แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหากรอบความคิดของการวิจัย

3.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาลนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

3.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในเบื้องต้น

3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในเบื้องต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity)

3.2.5 นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 รูป/คน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอเชิญคณาจารย์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย กลุ่มตัวอย่างทดสอบเครื่องมือวิจัย และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4.1.2 นำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยและนำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกลุ่มตัวอย่างทดสอบเครื่องมือวิจัย และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยทำการนัดหมาย วัน เวลา ที่จะขอความช่วยเหลือช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามและเก็บคืน

4.1.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ต่อไป

4.2 การสัมภาษณ์ (Interview) มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

4.2.2 นำหนังสือขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์และเอกสารที่เกี่ยวกับการวิจัยไปมอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการให้สัมภาษณ์

4.2.3 นัดหมายการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ดังนี้

5.1.1 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามแนวทางการประเมินความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

5.2 การแปลผลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนแล้วแปลความหมายตามที่กำหนด ดังนี้

5.2.1 แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5.2.2 แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลจาก

แบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยหาค่าเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน (Class interval) 5 ระดับ (ประกอบ กรรณสูตร, 2550, หน้า 108) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

5.3 การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.4 การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การคิดแบบอุปนัย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้เครื่องมือทางคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความหยาละ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักปาปนิคสูตร ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ดำเนินโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ

6.3 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทุติยปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทุติยปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

การพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านความรู้และทักษะในการบริหาร ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้าน

ความเชี่ยวชาญการทำงาน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และด้านภาวะผู้นำ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประสบการณ์ในอดีตร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีปัญญา วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มองการณ์ไกล สามารถดำเนินงานตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. สมรรถนะด้านความเชี่ยวชาญในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ทางด้านวิชาการ ในหมู่เพื่อนร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

3. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็น และส่งเสริมความก้าวหน้า ของบุคลากรในโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กร รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการวางแผนการบริหารงานที่รวดเร็ว

5. สมรรถนะด้านความรู้และทักษะในการบริหาร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่มาพัฒนาต่อยอดในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดการบริหารบุคลากรในการทำงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ตรงตามความสามารถ

6. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส เล็งเห็นโอกาสในขณะนั้น และไม่รีรอที่จะนำโอกาสนั้นมาใช้ประโยชน์ในงานของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ไม่ยึดติดเฉพาะกับทฤษฎี หลักการ และกฎเกณฑ์แบบเดิม

2. การพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัล ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

การพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านวิจูโร ด้านนิสสยสัมปันโน และด้านจักขุมา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จักขุมา คือ การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส เล็งเห็นโอกาสในขณะนั้น และไม่รีรอที่จะนำโอกาสนั้นมาใช้ประโยชน์ในงานของสถานศึกษา รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กร

2. วิจูโร คือ การจัดการธุระได้ดี มีความเชี่ยวชาญในงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่มาพัฒนาต่อยอดในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านวิชาการในหมู่เพื่อนร่วมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. นิสสัยสัมปโน คือ มีมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็น และส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรในโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัล ตามหลักทฤษฎีปาปนิสูตรของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในยุคดิจิทัล ตามหลักทฤษฎีปาปนิสูตรของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิสูตรด้วยการใช้หลักจักขุมา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ในด้านการบริหารการศึกษา พัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ รู้จักการกำหนดแผนงานเป้าหมายที่ชัดเจน สื่อสารกับผู้ปฏิบัติให้ตระหนักเห็นความสำคัญ ร่วมกันแล้วดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งติดตาม ตรวจสอบ การทำงานให้สอดคล้องกับแผนงาน และสำรวจสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อหาความเข้าใจถึงภาพรวมของงานและนโยบาย เพื่อทราบถึงความต้องการ และอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น นำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และความต้องการขององค์กร

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านความเชี่ยวชาญในการทำงานในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิสูตรด้วยการใช้หลักวิจูโร ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกระบวนการคิดเชิงวิชาการมาใช้เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เปรียบเทียบข้อมูล วิเคราะห์ตัวชี้วัด และกำหนดสาเหตุของปัญหาอย่างเป็นระบบ และผู้บริหารควรใช้ความรู้ทางวิชาการในการหาทางเลือกที่เหมาะสม ใช้กระบวนการ PLC ร่วมกับคณะครูในการปฏิบัติงาน เรียนรู้ผ่านผลงานและประสบการณ์ นำความรู้มาใช้ในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ประเมินผลที่อาจเกิดขึ้นจากแต่ละทางเลือก พร้อมทั้งพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว

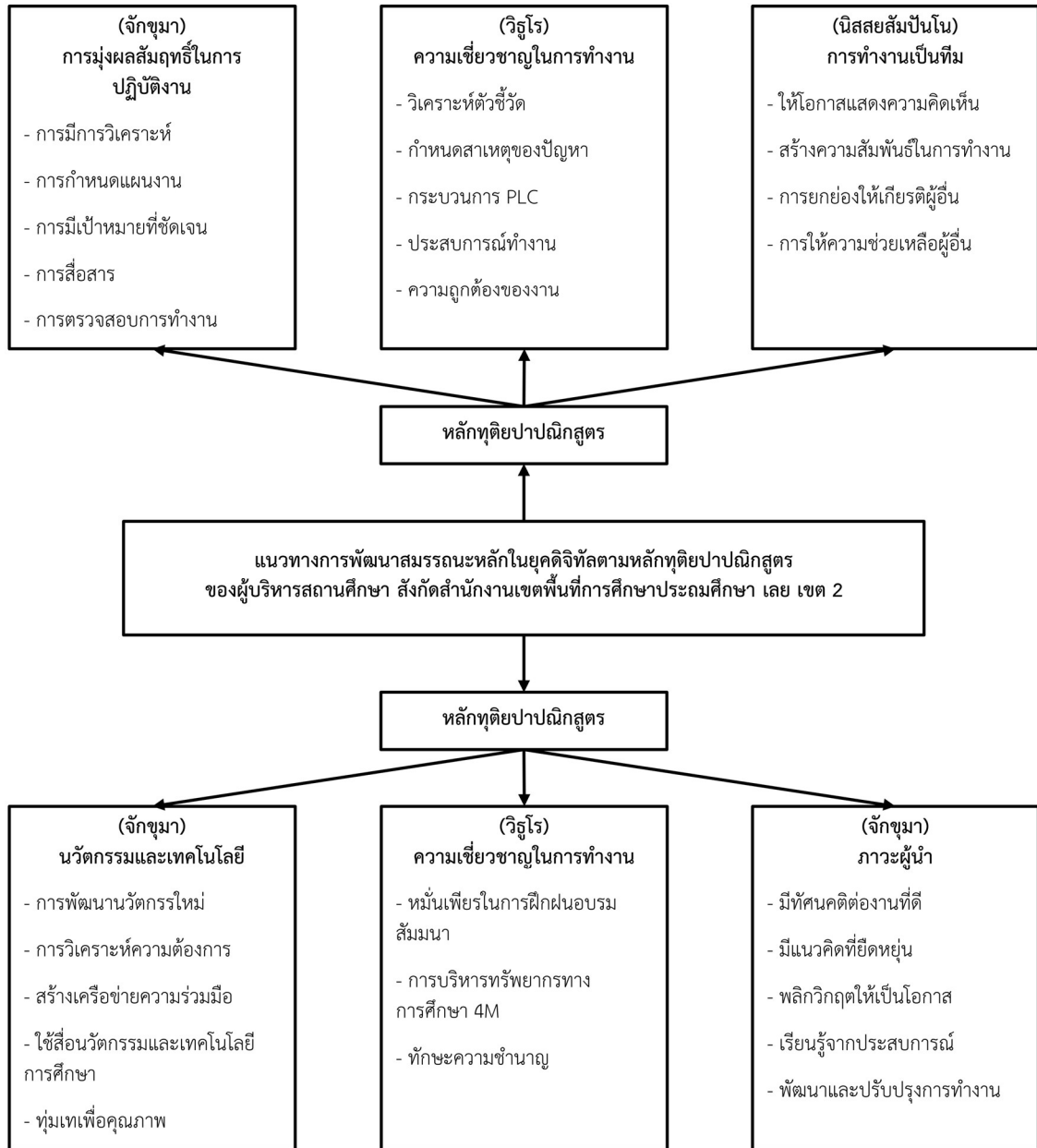
3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรด้วยการใช้หลักนิสสัยสัมพันธ์ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณะครู และส่งเสริมให้ครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเสนอปัญหาในการทำงานร่วมกัน กระจายอำนาจในการแบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย เพื่อจัดคนกับงานได้อย่างเหมาะสม และมีการประชุมเพื่อระดมความคิดจากบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็น สร้างบรรยากาศสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีการช่วยเหลือบุคลากรในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และหาจุดร่วมที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ สนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากร ให้โอกาสในการเข้าร่วมอบรมและสัมมนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการทำงาน

4. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรด้วยการใช้หลักจักษุมา ดังนี้ ศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ต้องมีการวางแผนและวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้สื่อและเทคโนโลยีที่นำมาใช้เหมาะสมและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ควรสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนให้กับการคิดสร้างสรรค์และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายภายนอกเพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของสถานศึกษาในด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา

5. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านความรู้และทักษะในการบริหารในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรด้วยการใช้หลักวิธูโร ดังนี้ ผู้บริหารการศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กร และเข้าร่วมอบรมสัมมนาที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมทักษะในการวางแผน การบริหารบุคลากร การตัดสินใจ และทักษะการสื่อสาร นอกจากนี้ควรนำข้อมูลในอดีตมาเปรียบเทียบกับปัจจุบันเพื่อพัฒนาต่อยอด โดยใช้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 4M คือ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) และใช้กระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นกระบวนการวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาองค์กร วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลที่มีอยู่ นำข้อมูลและความรู้ที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อผลการทำงานและส่งผลให้การปฏิบัติงานในองค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การลงปฏิบัติและเก็บข้อมูล ซึ่งช่วยในการค้นหาจุดอ่อนและการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

6. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านภาวะผู้นำในยุคที่ดิจิทัลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรด้วยการใช้หลักจักษุมา ดังนี้ ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเอง โดยตระหนักถึงพฤติกรรมและทัศนคติที่ดี เพื่อเสริมสร้างทักษะและความสามารถในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่จะรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากรอื่นอย่างมีอาชีพ มีแนวคิดที่ยืดหยุ่นตามบริบทของงาน ส่งเสริมความเที่ยงธรรมภายในองค์กร เป็นแบบอย่างในการพลิกวิกฤตให้กลายเป็นโอกาส เรียนรู้จากประสบการณ์ในการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานในองค์กร มีวิธีการใหม่ ๆ ในการบริหารงานและ ๆ ความต้องการขององค์กร

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ชนินทร์ ศรีส่อง และนิชยา กานต์ เรืองสุวรรณ. (2564). แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *การประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติศึกษา*. 18(80). มกราคม-มีนาคม 2564. หน้า 56 – 57
- เทือน ทองแก้ว. (2550). *สมรรถนะ (Competency) : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- พรพิมล แก้วอ่อน. (2564). *แนวทางการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในการรชที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนฟ้าอุดมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พุทธบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. (2564). *รายงานการประเมินตนเอง พ.ศ. 2564*. เลย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560, 2 กุมภาพันธ์). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2565 แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2563). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (SCHOOL MANAGEMENT IN DIGITAL ERA)*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาราพัต หัดหนี. (2562). *สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3*. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- Cronbach, Lee J. (1971). *Essentials of psychological testing*. 4th ed. New York: Harper & Row 1971), p. 67,
- Likert, R.A. (1961, May). Technique for the Measurement of Attitudes. *Arch Psychological*, 25(140), 1 – 55.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.